

A naplószerű bejegyzések nagyrészt Budapesten játszódnak, és egy romantikus történet köré szerveződnek. Emlékezések, kommentárok és személyes indulattól fűtött megjegyzések kíséretében két ember kapcsolatait követhetjük nyomon. Hogy az eredeti szöveg kitől származik, ma már nem tudhatjuk. A kis vonalas füzet, amely egyébként háztartási tanácsokat, vásárlásokat és recepteket is tartalmaz, valószínűleg több közelebbi rokon, ismerős kezén is keresztülment.

A különböző idejű és eltérő jegyeket viselő kézírások kivétel nélkül anonimek, változó minőségű szöveget adnak. Csak az olvasható, értelmes mondatokat közöljük, a töredékeket elhagytuk.

Apám születése

– Ne haragudjon, kisasszony, meghívhatom ide a közeli cukrászdába fagyaltozni?

Teréz meglepődve nézett fel a fényképészeti műterem kirakatából. Aznap korán végzett az ebédkihordással, és délutáni kimenőjén ráérősen bámezkodott a Horthy Miklós úton.

[A gyengébbek kedvéért, most már Bartók Béci.] Néhány másodpercnyi hallgatás után halvány arcbőren táncolni kezdtek a szeplők.

– Hagyjon nekem békét! Engem tisztességre neveltek a szüleim! Különben is, van magának arra pénze? Apró egérfogaival ráharapott az alsó ajkára. Megpróbált dühösnek látszani, de csillogó, huncut szemei elárulták. Tulajdonképpen tetszett neki a becsületes képű fiatalember. Egy fejjel magasabbról tekintett le rá, világoskék, rövid ujjú ingben és sűrke vászonnadrágban. Csak a cipője volt kitaposott, de gondosan fényesre suvickolt.

– Hiszen még be sem mutatkozott, és leszólít az utcán? Most mit bámul úgy?

Sándor esetlenül, sóvárogva nézte, talán még az orra is megnyúlt közben. Vékony, izmos teste kissé megfeszült, tizenkilenc évesen örökké éhes volt ételre, italra és nőre. *[Itt jegyezzük már meg, hogy nyolcvanévesen sem érdekelté más, mint a pia és a kaja, és oltári nagy pinabubus volt az öreg. Na, a lóvét se hagyjuk ki!]*

– Ejnye, de felvágta a nyelvét! A fiú hamarjában ennyit tudott ki-nyögni. Meglepődött, nem volt elkészülve arra, hogy visszautasításban lesz

része. Már többször látta ezt a bájos fruskát egy idősebb, hosszú varkocsba font, fekete hajú lánnyal. Fel s alá sétáltak a Gellért tértől a Körtérig meg vissza. Akkor persze nem volt mersze megállítani, kedvezőbb alkalomra várt. Úgy érezte, most érkezett el a pillanat. *[Francokat, ez nem így volt. Sanyi a haverjával, Jóska-val arcokodott a Körtéren, és mindenáron be akartak csajozni aznap. Jóska volt a vagányabbik, beszólt két mutató macának, és azonnal rástartolt a jobbik bigére. Nyomult, mindenáron meg akarta dönteni, de azt kiokosították rendesen, és hamar leléptette a fickót. Az uccsó pillanatban kislért a csajnál még egy esélyt, na, erre ugrott rá a fater. Aztán bejött neki. Mellesleg Terikét mindenki sunázta volna.]*

Amúgy mindennap erre járt. Gyalogolt a Gammából a Ferenc József hídon át egészen a Rákóczi úti albérletéig. Sajnálta a pénzt a Beszártra, így nyolcvannyolc fillért spórolt naponta. *[Ja, ez volt a Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság.]* Alig másfél éve költözött Léváról Pestre, onnan már besorozták volna katonának. Az anyja nem törődött a saját gyerekeivel sem, a nemes szász vérből csak a szegénység és a polgári gőg maradt. Az apja belerokkant a vasutasságba. *[Hetekig szikvát ettünk kenyérral. Szégyen idáig jutni a Giró-Szász családnak.]* Szerencsére a nagybátyja, egy Istók nevű szobrász összeköttetése révén inas lehetett a hadiüzemnek minősülő gyárban. Ügyes volt, kezére állt a szerszám, így hamar beletanult az esztergályos szakmába. *[Melózni azt tudott a Sándor, el kell ismerni.] [A János bácsi nagyon népszerű ember volt, sok szobra van szerte az országban, talán a Szerémita téri templom falára is csinált egyet. Többet kellene írni róla.]*

A két fiatal némán ment egymás mellett a gombócdáig. Sándor igyekezett a lányhoz lassítani a lépteit s nagyokat pislogott, mintha a városi forgalmat csodálná. Teréz néha felsandított, a karján lóbálta fonott táskáját, kíváncsi volt, mi sül ki ebből a váratlan randevúból. Nagy, virágmintás szoknyája éppen a térd alá ért, élvezte a szandálon keresztül felsugárzó aszfalt melegét a lábszárán.

– Tudja, hogy tegnap múltam tizenhét?

– Szép kor. Akkor megünnepeljük. Sándor nyelt egyet. Csak türelem, lassan a testtel, hiszen ez még majdnem gyerek. Neki már volt nemi tapasztalata, az üzemben is elkapták a korosabb, még vagy már független nők. Nem titkoltan a nyers testiség játszotta a főszerepet, szerelemről szó sem eshetett. Teréz mosolygós, vidám arca, formás alakja elbűvölte. Olyan vékony és hajlékony, mint gyerekkorának füzesei a Garam partján. Érezte, ebből valami más lesz, és ettől a gondolattól magabiztosabbá vált. *[Tényleg szerették egymást évtizedekig, de Sándor zsarnokoskodását nem lehetett elviselni, ő mindig a saját útját járta.]*

Az apró cukrászdában a nyári szezon kezdetétől csak fagyaltot árultak, őszre tértek vissza a krémesek, mignonok és linzerek. A bejáratról jobbra

és balra egy-egy kis kerek asztalka két székkal, szinte csak jelzésképpen. A pult teljes szélességében elfoglalta a helyiséget, egyik végén felhajtható falappal, így lehetett kijutni a vendégtérbe. Az üveglapos kalicka mélyén sorakoztak katonás rendben és jégtörmelékkel körítve a csillogó, fém fagyaltos rekeszek. Középen, a műhely felé vezető ajtón függöny, felette egy keretezett mesterlevél. Oldalt tükrös hátú, beépített polcokon marcipánfigurák, poharak, tányérok és egyéb csecsebecsék.

– Csokit puncossal, eper és vanília. – Hangzott a rendelés. – Igenis kérem, máris adom. A fehér sapkás, tömött bajszos cukrász maga szolgálta ki őket. A patikai csendet a fagyiskanál ritmusos csettegeése töltötte be. Nem fordultak ki rögtön az utcára, lezöttyentek az egyik sarokba egymással szemben. Most találkozott először a tekintetük igazán, a borús égbolt szürkéskékje a hegyi tó kékeszöldjével. Szavak nélkül is elolvadt kettejük között a távolság, mint a fagyaltgombóc az ostyában.

[Mama kedvence. Almás tarkedli 40 dkg liszt, 2 dkg élesztő, 2 tojás, 10 dkg cukor, tej, zsír, 4 szem alma, vajlingba tesszük a lisztet a közepibe adjuk a langyos tejbe felfuttatott élesztőt és a cukrot kissé hagyjuk megkelni a kovászhoz adjuk a tojássárgákat sózzuk, fakanállal gyenge tésztát verünk, meleg helyen letakarva félórát keleszteni, a végén óvatosan a leereszt almákat behintjük, kánállal galacsinokként forró zsírba kisütni]

Eleinte kétszer, háromszor találkoztak hetente. Az olcsó, fapados Nap moziban magyar filmeket néztek, a *Budai cukrászda* volt a kedvencük, erre háromszor is jegyet váltottak. A közeli keresztutcában lévő Guller-féle tánciskolában szórakoztak a legjobban. Felszabadultan kipirulva simultak egymáshoz, és utána felhevülten csókolóztak a Duna-part lépcsőin. Nem messze, a Hunnia csokoládégyár öreg portásától többször is kaptak papírzacsikóyi cukorkát, bonbont és csokitörmeléket. Az ingyen desszertből fiatal, szimpatikus párocskákat kínáltak meg az utcán, és órákig mulattak a meglepett arcokon. *[Ez az idéetlen ötlet csak a Teritől jöhet, olyan hebrencs tudott lenni.]* Kéz a kézben keringtek a lágymányosi utcákon, a gellérthegyi ösvényeken, betéve tudtak minden padot és kapualjat, ahogy egymáson is felfedeztek majdnem mindent, de ennél messzebb egy ideig nem merészkedtek.

A fiú, a bodzaillatú, kora esti félhomályban egy félreeső sétány menti padon az ölébe ültette. Egyik kezével a derekát karolta át, a másikkal a bugyi alá nyúlt, közben szájával a mellét harapdálta a blúzon keresztül. – Jöhetnek, Sándor – súgta a fülébe. De igazán már nem akart tiltakozni, szerette volna, ha most megtörténik. Mellei a sajátos ritmustól önálló életre keltek, és Teréz kétségbeesetten markolt bele a fiú vállába. Elöntötte a forróság, nyirkos lett a combja, a háta. A vadkerti szőlőkben tüzelt így a

homok, égette a talpát, belefúrta a tőke közelébe a hűvösebb talaj mélyére. Este, amikor még mindig remegő lábai közé szorította a takaróját, akkor tudatosult benne igazán, hogy megtalálta a szerelmét, és könnyes boldogságát belesírta a párnába. *[Csak jelzem, hogy ez itt nagyon giccses.] [Kicsit lapos, de elmegy. Fel kéne turbóznai.]*

Teréz biztonságban érezte magát Sándor mellett. Nagyot fordult vele a világ alig egy esztendő alatt. Odalent Soltvadkerten öten szorongtak a földes padlójú házban. A hat elemi után minden házimunkát elvégzett, vigyázott a kishúgára, a nagymamával piacozott. A véletlen hozta a fővárosba, egy lebetegedett falubelijét jött helyettesíteni a Budafoki 12. szám alatti kifőzdébe. *[Nem kellene szépíteni a helyzetet, a mama küldte cselédnek az unokáját. Lehet mondani, hogy csak jót akart neki, de több volt egy éhes szájjal.]* Volt villanyvilágítás, folyóvíz, fűtött, tiszta lakás, igaz, a cselédszobát hárman lakták. Faragóné a főzést nem bízta másra, a lányok a keze alá dolgoztak, és kihordták a címekre az ebédet. *[Az az özvegyasszony nagyon rendes asszony volt, a két jóképű gyereke közül úgy emlékszem a Péter cukrászinasnak tanult, a Tamáska londíner volt valamelyik körüti szállodában. 44-be elhurcolták őket, odavesztek mind, de a házba mondták, hogy állítólag a Péternek sikerült Ausztráliába szöknie.]*

Budapest felett is megkezdődött a bombázás, és a két fiatalnak is döntenie kellett: együtt maradnak-e Pesten, vidékre menekülnek, vagy szétválnak útjaik.

